

Informe final Molí-bilitza't

Treball participatiu realitzat en el marc del procés de millora del parc del Molí dels Frares

Encàrrec:

Ajuntament de Sant Vicenç dels Horts

Procés participatiu:

Departament de participació ciutadana de l'Ajuntament de Sant Vicenç dels Horts

Suport tècnic:

Pla estel* (estratègies socials per al territori i els espais lliures)

Desembre, 2018

Índex

Introducció	4
Relat d'accions	6
Conclusions executives	8
Devolució i avaluació	10
Annex.....	14
Entrevistes grupals.....	15
Informe Escola Sant Josep	18
Propostes taller obert.....	21
Propostes web	23
Annex fotogràfic	25

Introducció

El present document sintetitza els resultats de les distintes accions participatives dutes a terme en el marc del Procés participatiu per al disseny del nou parc del Molí dels Frares, realitzat al primer semestre de l'any 2018.

Els objectius d'aquest procés participatiu han sigut:

- Informar a la ciutadania del procés de creació del Parc.
- Apropar la ciutadania, l'administració i el teixit social.
- Identificar necessitats sentides i reals.
- Donar respostes adequades a les necessitats detectades.
- Corresponsabilitzar als diferents agents socials en la presa de decisions.
- Promoure valors de ciutadania activa.
- Produir canvis organitzatius i de funcionament a l'administració i el teixit associatiu.
- Incorporar la diversitat de veus en la construcció del parc.

La metodologia que es proposa està basada en la IAP (investigació-acció participativa), que aposta per crear un "canal de diàleg" guiat pel debat, que faciliti l'arribada a consensos des de l'equilibri, el respecte i la col·laboració lliure i informada.

Es tracta d'incidir a la co-creació (entre professionals, administració i ciutadania) a partir d'un model participatiu en el qual tothom es senti reflectit i integrat, amb l'objectiu de formar un relat col·lectiu de consens. Aquest relat s'ha tractat de construir amb el coneixement dels diferents agents del territori que han participat al procés, de manera acumulativa, tot assumint que les necessitats detectades que no puguin ser integrades en el projecte del Molí dels Frares, s'haurien de vehicular pels canals adequats i ser resolttes en altres espais o àmbits de la ciutat.

La planificació inicial i coordinació de les accions participatives (que es pot visualitzar en el esquema de la pàgina següent) ha sigut el guió de treball que ha pautat el procés participatiu, per donar garanties de validesa metodològica i per assegurar la transparència i la component pedagògica que ha de tenir el propi procés.

La voluntat municipal ha sigut la d'implicar al màxim d'agents possibles, especialment els agents clau (de l'administració i de la ciutadania) que es vinculen al Molí dels Frares. Entre ells:

- Ciutadania a títol individual (especialment del barri de Sant Josep).

- Teixit associatiu: Col·lectiu de veïns i propietaris de Sant Josep, AV Sant Josep, Centre Diari Sant Josep, AMPA Escola Sant Josep, Centre Obert el Quijote, XJove, ADISCAP,...

- Administració: Centre Cívic Sant Josep, Escola Sant Josep, Ajuntament Sant Vicenç dels Horts (Urbanisme, Participació i Convivència, Igualtat, Mobilitat, Esports, gent Gran, Joventut i infància, Medi ambient, Cultura).

La Comissió d'entorn del PDC Implica't per Sant Josep és la que ha estat implicada en totes les fases del procés.

Procés de millora del parc del Molí dels Frares

- Interacció socioterritorial
- Feines equip tècnic i comunicació
- Resultats parcials que s'incorporen al projecte executiu
- Projecte Executiu de millora del Molí dels frares

- Entrevistes grupals
- Comunicacions públiques
- Participació infantil
- Participació oberta
- Participació barri
- Comissió de seguiment
- Anàlisi de l'estat del Projecte Executiu
- Convocatories, publicació i transparència
- Difusió informació "in situ"
- Sessió de treball
- Jornades de tallers
- CP Comissió de Participació
- TA Tècnics de l'Ajuntament
- GM Grup Motor

Relat d'accions

En aquest apartat es relaten les diferents accions participatives realitzades a Sant Vicenç dels Horts en relació al procés de millora del Parc del Molí dels Frares entre febrer i maig de 2018.

Aquestes accions han estat sempre organitzades i monitoritzades pel departament de Participació Ciutadana de l'Ajuntament, amb el suport de les àrees especialitzades que aportaven la visió tècnica i les consideracions sectorials (com ara Urbanisme, Mobilitat o Medi Ambient).

Entrevistes grupals prèvies

(febrer de 2018)

Les entrevistes grupals per contextualitzar el procés es van realitzar al voltant de febrer de 2018. Van ser tres sessions: El 7 de febrer, amb la Comissió de participació, El 14 de febrer, amb la Comissió de l'entorn, L'1 de març, amb tècnics de l'Ajuntament,

Es va recollir la perspectiva d'aquests col·lectius respecte al present i el futur del Molí dels Frares en quant a trets identitaris, valors patrimonials i de paisatge, valors pedagògics, usos i criteris de millora, i expectatives associades a la transformació del Parc i al propi procés participatiu.

Treball amb l'escola Sant Josep

(febrer i març de 2018)

Per a la implicació dels infants del barri en la definició del futur parc del Molí dels Frares s'ha contactat amb la col·laboració dels nens i nenes de l'escola Sant Josep. A través de cinc tallers, dos amb els alumnes de 2n i tres amb els de 5è s'han recollit propostes que han servit per enriquir el discurs col·lectiu que s'ha generat durant el procés participatiu dirigit a la resta de la ciutadania.

La dinàmica que s'ha fet servir en les activitats ha començat per fer una reflexió col·lectiva entorn del concepte d'espai públic i de parc, centrat en el del Molí dels Frares. S'ha fet en relació a temes vinculats al Parc: vegetació, mobiliari urbà, activitats, relació amb el barri.

Infants construïnt un molí de vent en una activitat participativa.

Presentació pública inicial

(18 de març de 2018)

A la presentació pública d'inici del procés participatiu, es va pensar en un format pedagògic que ajudara a entendre els diferents espais del Parc en relació a la proposta d'Avantprojecte que ja hi havia treballada.

En aquest sentit, una vegada realitzada una explicació de contextualització del procés participatiu a la Sala d'Actes del Molí dels Frares, es va realitzar una passejada comentada per tot l'entorn del Parc on s'explicava la caracterització de cada zona i les previsions i possibilitats que l'Avantprojecte d'urbanització recollia.

L'assistència va estar al voltant de les 50-60 persones.

Tallers participatius oberts

(5 de maig de 2018)

Tenint en compte que també hi havia una recollida de propostes via web, els tallers oberts es van plantejar per mantenir la tendència d'augmentar la recollida de propostes concretes.

La oportunitat de la trobada al dia de tallers oberts però, pretenia confrontar aquestes propostes amb la opinió d'altres participants i amb la compatibilitat o incompatibilitat de la resta de propostes. Finalment, s'avaluaven les propostes amb més consens per trobar les dificultats i bonances de cadascuna d'elles.

L'assistència va estar al voltant de les 30-40 persones.

Presentació pública final (devolució)

(2 de desembre de 2018)

Va consistir a realitzar una construcció col·lectiva del que serà el futur Parc del Molí dels Frares.

Prenent de referència el nou avantprojecte replantejat a partir de les aportacions ciutadanes realitzades a cadascuna de les accions participatives d'aquest procés, es van "simular" aspectes del futur parc, com ara la posició del nou arbrat, el traçat dels camins pavimentats previstos o la incorporació de la bassa com a espai polivalent. Es van planificar esdeveniments (balls, jocs per nens,...) que també simulaven la futura distribució d'usos del parc.

L'assistència va estar al voltant de les 120-140 persones.

Conclusions executives

En termes generals, el discurs col·lectiu al respecte de l'entorn del Molí dels Frares gira al voltant de reforçar el seu caràcter d'espai natural i inclusiu, contraposant-lo al context industrial on es situa, i aportar estratègies paisatgístiques que amaguin les instal·lacions adjacents de "Cimientos Molins". És també definidor de la seva identitat la component històrica i patrimonial (la font, el molí, la bassa,...) i es reclama respectar-ho i, en tot cas, reforçar aquest caràcter.

El fet de treballar participativament en base a una proposta d'avantprojecte preexistent per al Molí dels Frares ha condicionat en gran mesura el propi procés que, a mesura què ha anat avançant, ha trencat a priorismes, i ha obert el debat i les possibilitats de millora del Parc.

La manera de fer aportacions per part de la ciutadania s'ha basat en la zonificació inicial que es llegia al projecte: Esdeveniments, Parc Infantil, Espai de Joc i Esports. A més, la distribució i geometria d'aquests espais tenia una certa rigidesa arran de la condició d'instal·lar unes pistes "Cruyff Court" de futbol, de dimensions i característiques molt determinades. A llarg del procés es van descartar aquest "Cruyff Court", i es va confirmar per part dels participants que un Parc amb menys especialització en la zonificació i amb una vegetació més densa (però que no provoqui barreres al nivell d'usuaris del Parc) i amb presència

d'espècies perennes (per aprofitar els cicles hivern-estiu i tenir sol/ombra respectivament a les zones d'estada i d'activitats).

S'ha parlat molt sobre si el Parc haurà de tenir horari d'obertura i tancament o no, sense arribar a una conclusió clara entre els participants, però sí que va haver bastant de consens en la sensibilització respecte a les persones amb discapacitat, per tal que hi hagués sempre disponible un WC adaptat a tothom. De la mateixa manera, tot el què es planteja al nou projecte haurà de ser accessible a tothom.

La zona delimitada específicament per al Cruyff Court, es valorava que segueixi sent un espai on practicar l'esport en general i els jocs a pilota en particular, però d'una manera "no dirigida", de joc espontani. Es valora que aquest espai està més lluny de les zones d'estança i del bar, i hi haurà menys interferències. El propi mur límit amb la Comissaria seria una bona oportunitat per a l'art (mural col·lectiu/ graffiti).

El col·lectiu de gent gran reivindica àrees de gimnàsia específiques, i també espais per joc a petanca. Es valora que dedicar un espai exclusiu a aquestes coses no afavoreix el gaudi i aprofitament de tothom al parc, i per tant es descarta especialitzar una zona amb un sol ús. Sí que es considera instal·lar aparells de gimnàsia per gent gran (o per tothom)

però més "dispersos": es podria fer un planteig d'equipar diferents espais del Parc amb elements de gimnasia que serveixin tant per rehabilitació motora (p.ex.) com per a pràctica del Parkour (p. ex.).

La interpretació de les traces rectes a l'avantprojecte (conjunt de rampes i escales que comuniquen el punt alt de la parcel·la amb el punt baix) genera el neguit de que es veurà tot massa poc natural. La realitat és que aquestes traces no afecten el caràcter natural de la resta de paisatge del Parc, no obstant, es recomana que es pensi en un traçat de camí afegit, més orgànic, que uneixi els espais de manera informal. Es suggereix que sigui un camí creat pels propis veïns i veïnes a través de l'ús quotidià (línies de desig), i que el projecte podria "facilitar" instal·lant mobiliari o usos que les persones anirien "unint" a mesura que acudeixin al Parc (taules de picnic, aparells de gimnasia, espai escènic,...).

S'apunta molt d'interès per recuperar la bassa del Molí dels Frares, i vincular-la al Parc de manera integral (cicle de l'aigua). S'és conscient que en aquest projecte no es podrà abordar, però apareixen propostes de usos alternatius (diferents a omplir la bassa d'aigua, més bé com a espai de joc amb graderies o d'estada). El que sí que es considera necessari és protegir l'espai de la bassa de possibles caigudes, però fer-ho amb cura i visualment agradable (evitar que aparegui simplement una tanca contínua a tot el perímetre).

S'és conscient de la previsió de construcció d'una residència de gent gran a la vora del Parc, i s'hauria de tenir cura de la relació d'aquesta amb els espais de dintre, sense deixar de banda que hi ha tot el cicle de vida d'usuaris també vinculats al Molí dels Frares (escola del barri, comunitat educativa,...). Es parla d'un possible accés directe des del carrer a la residència, com un corredor a la vora del mur de la Comissaria.

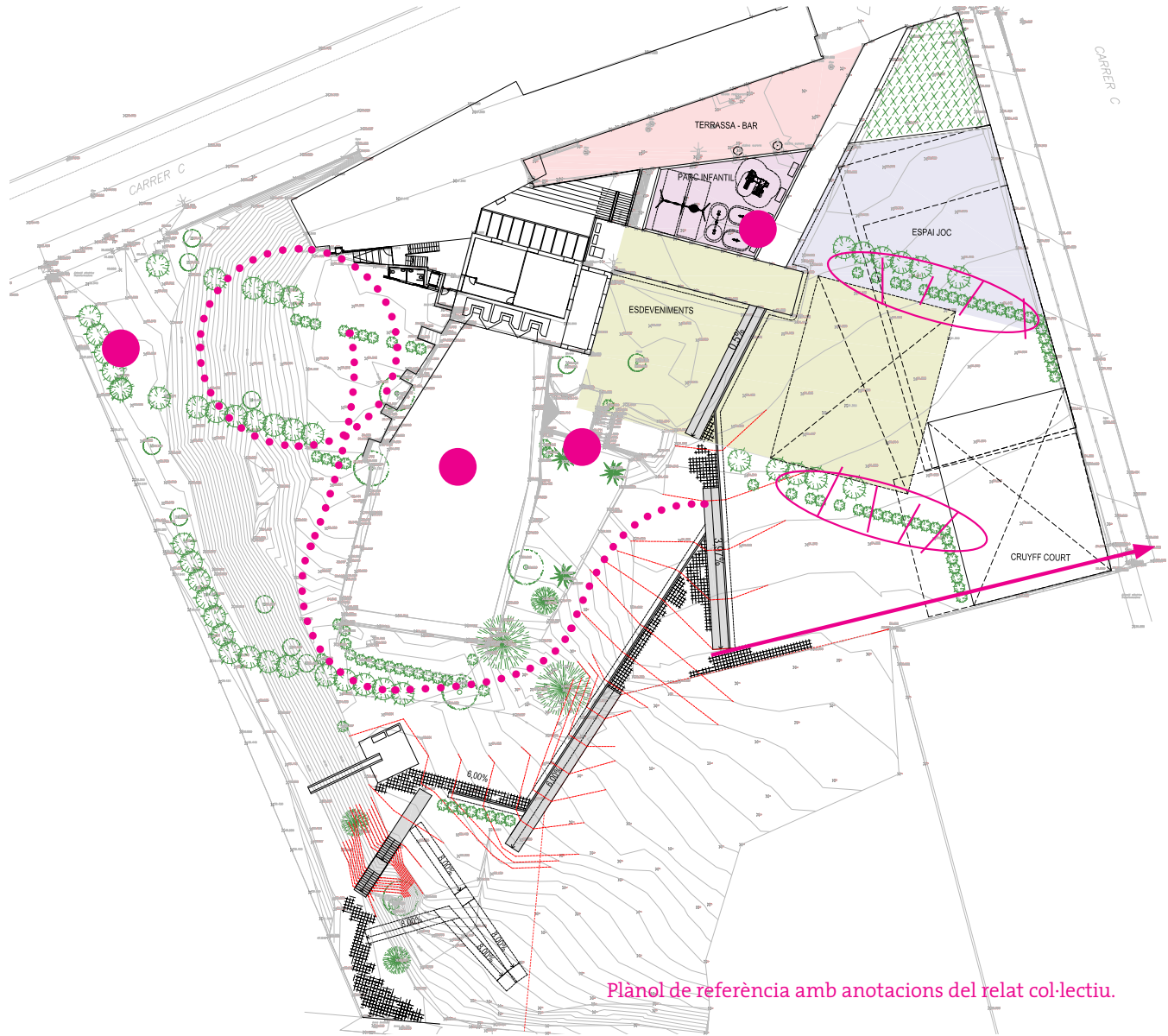
Un dels altres interessos que ha despertat el procés participatiu té a veure amb el passeig de mascotes (gossos), cosa que provoca certa contradicció entre participants (entre si afavorir-ne l'ús o no). El que sí que quedava clar era en el fet de no especialitzar una àrea determinada del Parc per a gossos.

Altres interessos apuntats han sigut: la música (programació consensuada per no provocar molèsties, espai escènic multiusos,...), espai de ludoteca, aparells de jocs, instal·lació d'elements decoratius, espai museístic, espai pedagògic vinculat al medi ambient, espais tranquils i de lectura, afavorir la programació d'activitats per a que els usos de joc no siguin només els del mobiliari de jocs, mini horts urbans (acuapònia), caràcter natural amb materials naturals (fusta) i paviments tous (sauló), parc amb tirolines,... Tots aquests interessos poden ser tinguts en compte a l'hora d'acabar de definir el caràcter del Parc, però no necessàriament com un llistat programàtic de requeriments espacials.

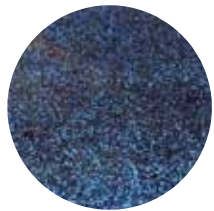

Tríptic: imatge gràfica del procés participatiu Molí-bilitza't.

- Permeabilitat al pas
- Frondositat vegetal
- Potencial de significació del cycle de l'aigua
- Possible espai escènic (graderies amb el pendent)
- Proposta d'itinerari de "línies de desig"
- Connexió residència-carrer (a estudiar)

Plànol de referència amb anotacions del relat col·lectiu.

Plànol de proposta amb les aportacions ciutadanes incorporades.

Devolució i avaluació

Les conclusions finals exposades en l'apartat anterior van servir per reformular el disseny del nou Parc del Molí dels Frares. El Projecte Executiu va assumir el relat col·lectiu sorgit d'aquest procés participatiu i, es van anar incorporant o descartant les perspectives ciutadanes en funció de la seva viabilitat i del propi criteri professional de l'equip redactor.

Els nous plantejaments (es poden veure, a mode d'esquema, en el plànol de proposta de la pàgina 11 d'aquest document) es van exposar públicament en una activitat de devolució a la ciutadania. Aquesta activitat va donar molta importància a comunicar pedagògicament els resultats del procés participatiu i la seva incorporació al nou projecte.

Així, amb la col·laboració de totes les persones assistents, es van representar "in situ" les característiques més rellevants del nou projecte del Parc del Molí dels Frares: el nou disseny vegetal a l'explanada (es van situar globus verds per a que tothom veiés la posició que tindrien els nous arbres del parc), el nou camí accessible i pavimentat (es va marcar amb molinets el traçat del nou camí), l'acondicionament per a ús polivalent de la bassa (es va instal·lar una escala per permetre baixar-hi), el cicle de l'aigua (marcant amb blau tots els llocs vinculats a l'aigua, i fent un experiment per entendre els espais de biorretenció), i preveient activitats en diverses àrees del parc que tinguessin a veure amb els futurs usos.

Tots els assistents a l'activitat de devolució, una vegada fetes les explicacions pertinents a cada zona del parc, i d'haver fet les aclaracions necessàries allà mateix per part de l'equip redactor, van poder expressar la seva opinió a través d'uns qüestionaris finals.

Els resultats d'aquesta avaluació queden reflexats a la pàgina següent, amb un total de 92 qüestionaris completats.

Com a conclusió, la satisfacció respecte al nou projecte del Parc del Molí dels Frares és manifestament elevada, i els assistents consideren que el procés participatiu ha influït positivament i s'ha vist reflexat en la proposta exposada el dia de la devolució.

12

Distribució de globus per assenyalar els futurs arbres.

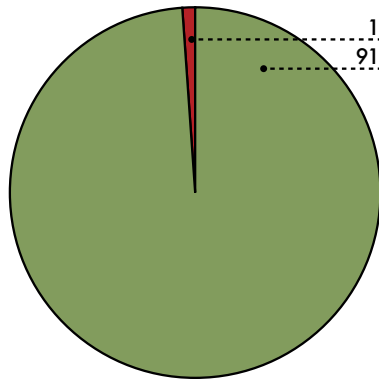

Activitat col·lectiva per marcar el futur camí pavimentat accessible.

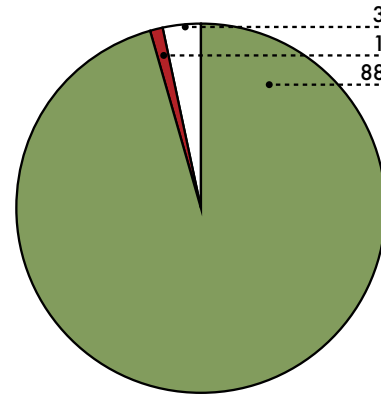
Explicació dels espais de biorretenció a la bassa del Molí.

Creus que el parc és accessible per tothom?

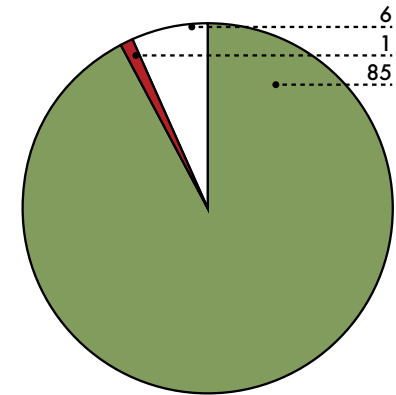
Si = Si No = No No ho sé = No ho sé

Es respecta la memòria històrica del lloc?

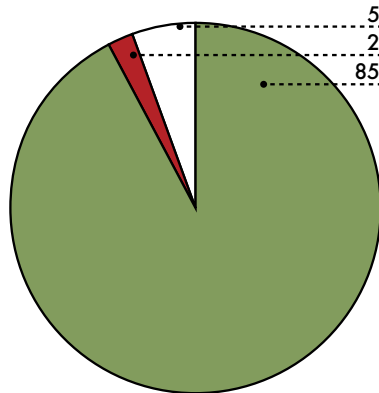
Si = Si No = No No ho sé = No ho sé

L'espai és segur i confortable?

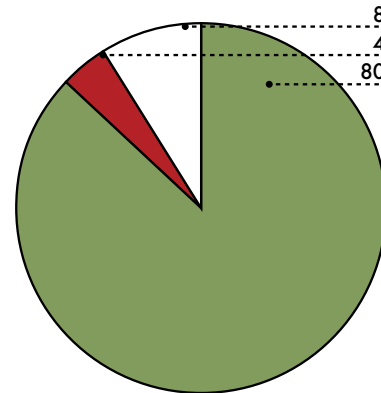
Si = Si No = No No ho sé = No ho sé

Es permeten activitats per tots els grups socials?

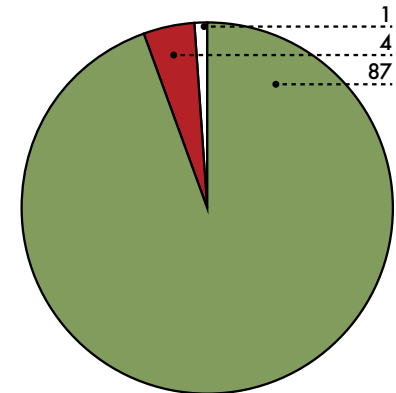
Si = Si No = No No ho sé = No ho sé

L'enfoc d'arbrat i sostenibilitat és adequat?

Si = Si No = No No ho sé = No ho sé

Voldries passar temps al futur parc?

Si = Si No = No No ho sé = No ho sé

Respostes al qüestionari dels assistents a l'acte de devolució del procés participatiu.

Annex

En aquest apartat s'afegeixen els materials parcials que s'han anat generant al transcurs del procés tal i com s'han recollit o processat en primera instància pels tècnics i tècniques encarregats.

Inclouen el volcatge de les entrevistes grupals, l'informe dels tallers participatius realitzats a l'Escola Sant Josep, les propostes ciutadanes realitzades i avaluades el dia de tallers oberts, les propostes ciutadanes recollides a l'espai web habilitat per l'Ajuntament de Sant Vicenç dels Horts, i un annex fotogràfic final del procés participatiu.

Entrevistes grupals

Entrevistes grupals: comissió de participació 07-02-18

Actualment	En el futur
Trets Espai útil per a concert i activitats culturals però està lluny del centre urbà Cultura del poble, museu del Molí Espai per estar amb la família Museu històric Excés de circulació, molts cotxes S'hauria d'endreçar la circulació o tancar el parc	Zona esportiva Arbres molt verds (4) Bancs i taules Molta ombra Font (2) Sense ciment (2) Il·luminació intel·ligent i eficient Barbacoes Zona per passejar
Valors Espai per aturats (3) Espai de ocupació (3) Espai de formació Cohesió, per totes les edats Valor històric Patrimoni: Bassa i Molí Valor museístic Espai de entitats Gent que va a les fabricues	Mediambientals Patrimoni Paisatge Cultural Pedagògic Integració del espai del parc amb la resta del patrimoni: bassa i molí
USOS Aparcament de cotxes per els treballadors del Molí Activitats culturals i esportives Visita a Comissaria dels mossos Visita a les empreses i naus	Zona d'esbarjo per la mainada Zona de petanca (3) Zona per fer exercicis Activitats esportives per diferents col·lectius Espai per a la residència: per exemple de petanca Zona de concerts (amfiteatre)

- Passejar i sentir-se bé (2)
- Asseure's en bancs
- Utilitat pública intensiva i patrocinada pel Ajuntament
- Espai per menjar amb bancs i taules

Criteris

- Vigilància constant
- Tancament per las nits
- Que hi hagin papereres
- Que els camions no pugin aparcar a la vorera dels costat del parc per no causar un efecte negatiu a l'entorn paisatgístic
- Arbres que no generin residus
- Que l'arbrat sigui el més ignífug possible
- Bosc autòcton del Mediterrani
- Arbres: roures i alzines
- Evitar la monopolització per part d'un col·lectiu
- Ombra
- Fomentar la interacció positiva
- Compartimentació de les activitats
- Posar bancs amb el criteri de relacionar-se entre persones
- Trobar ús per a la bassa
- Que hi hagi una font
- Que es respectin els seients per als majors

Expectatives del procés participatiu

- Donar valor afegit al barri i el seu entorn
- Que hagi mes gent passejant
- El barri no deixarà obrir el procés a tot el municipi
- Por a que el procés no et re

Expectatives de la execució del Parc

- Por a que no et faci el que diu la gent (2)
- Que es faci un seguiment correcte de tot el projecte
- Por a que el projecte parlat sigui oblidat i que els tècnics ho canviïn al seu esperit
- El fet de que la gent gran de la residència pugui surti a passejar, serà l'únic benefici
- Que algun paisatgista pugui integrar les diferents imatges del espai (camions, molí, comissaria, etc.)
- Que sigui un parc urbà, modern, pràctic i acollidor
- Cohesió del espai
- Crear un espai verd al polgon industrial

Entrevistes grupals: Comissió de l'entorn 14-02-18

Actualment	En el futur
Trets	
Fàcil accés (3) Espai verd (4) Terreny pla (3) L'aigua (2) Espai no visible Espai Lluny Zona de riera Espai de jocs Rústic	Zona verd Accés sense tancament (2) Espai per tothom , gent jove i gran Gens de tanques Gens de ciment Espai net Que des d'allí es vegi el barri Que es conservi el rústic del terreny
Valors	
Molí Nou (2) Confortable Falta de motivació Llibertat Zona de relaxació Recinte sempre tancat No se ha utilitzat mai La màgia Poc explotat (2)	Que es vegi el Molí Que no es perdi la referència del barri Que es mantingui en perfecte estat Conservació de l'antic Neteja Aigua Conservació de la bassa Rústic Arbres fruiters
Usos	
Desconeixement de la existència del museu Petits tallers Espai tancat Funcionariat (2) Gestionar tasques Cap ús (3) Zona descurada	Pedagògic Oci Descanso (2) Esportiu (2) Petanca (2) Tirolina Skatepark Basquet Espai per nens Gronxadors llits elàstics Adaptat per discapacitats Zona de benestar per discapacitats

Espai de gimnàstica per gent gran (2) Zona per festes del barri (2) Taules de descacs integrats
Criteris
Accessible Segur (3) Il·luminat (4) Net Confortable per tothom (2) Activitats per nens Activitats culturals Que el espai sigui suficientment gran (2) Plantes y arbres Considero que és poc espai disponible Influència negativa de Ciments Molins Espai no contaminat Autosuficient, sostenible (2) Visibilitat Crema de rodes Polivalència (2) Plantes perennes Contaminació Ciments Molins Seients amb ombra Un gran espai (2) Que predomini l'aigua Bassa d'aigua existent, reparada y lluminosa Faroles lògiques Estanc Adaptat per persones amb discapacitats Que no hagi zona blau d'aparcament (2)

Expectatives del procés participatiu
Que deixin decidir Que participin mes persones pel ben del barri Que hagi debat i participació Que participin gent de totes las edats del barri Que el projecte es faci amb beneplàcit del barri Que el plànol sigui fet per la gent del barri
Influència del Parc
Si és atractiu vindrà gent Si és un parc petit, no influirà gens (2) Dependrà del que es faci fet Si el parc és gran, podrà tenir mes vida y assistència de nens i joves

Entrevistes grupals: Tècnics 01-03-18

Actualment	En el futur
Trets Bassa Polígon apartat Difícil accés pels ciutadans Espai ampli Versatilitat Desendreçat Deixadesa Espai obert de celebracions Espai retirat Espai amb encant però inacabat Bonic per dins i lleig per fora Mossos d'esquadra Polígon singular Contrast entre lo urbà i lo rústic Cimetere, tret diferenciador Canalització	Haurà una residència
Valors Patrimoni i paisatge Aspecte romàntic del jardí amb Pujador al fons (4) Molí (2) Espai obert Espai museístic (2) Zona verd La gran Magnòlia La palmera El caminet Pèrvola Pedagògics Estil artístic Visites escolars i turístiques al Molí Facilitat per quedar-se a gaudir del parc després de la visita Valors comunitaris perquè fomentant diferents agents del barri i territori Desenvolupament social i	

urbanístic del municipi Zona de contacte amb natura		
Usos Visites escolars Visites turístiques (2) Museu Esdeveniment esportiu Trobada Harley's Aparcament gratuït (2) Concerts (3)		
Actes culturals (3) Espai lliure per al bon temps Formació Sessions informatives		
		Espai d'oci per a joves Centre neuràlgic Polígon de serveis Restauració Actes culturals Espai d'esbarjo familiar (3) Espai de entrenament esportius: Workout, Skate-half, Btt, Atletisme Zona de picnic (3) Parc infantil Pista de futbol Camins per patinar Espai per persones en situació d'atur
		Críteris No hipotecar l'espai Opció de fer actes oberts Gronxadors que potenciïn l'energia No sobreactuar sobre l'espai Plafons informatius de l'entorn Espai acollidor Bar que potencii el acolliment de las famílies Que no hagi conflicte entre los diferents usos Arbres coherents amb l'entorn Paisatge que emuli els usos agrícoles anteriors Il·luminació adequada en harmonia amb l'entorn (que no destaquí més) (2) Il·luminació correcte al vespre Que la lluminació faci protagonista al molí (2) Críteris d'ordenació amb

	enfocament de gènere Accessos oberts atractius que inviten a la ciutadania a entrar i fer us Espai tancat Saber conjujar la cimeterna amb el Molí, paisatgísticament Pèrgola

Expectatives del procés participatiu	
Expectatives de la execució del Parc Revaloritzar l'espai per deixar enrerer l'imatge de deixadesa	(3)

Informe Escola Sant Josep

PROCÉS PARTICIPATIU AMB INFANTS DEL PARC DEL MOLÍ DELS FRARES

AMB L'ESCOLA SANT JOSEP A SANT VICENÇ DELS HORTS

FEBRER I MARÇ DEL 2018

Promotor:

Equip redactor

- Laia Lionch
- Oriol Serra
- Marc Deu
- Alba Dominguez

Equip participant:

- Escola Sant Josep,
- de Sant Vicenç dels Horts
- Alumnes de 2n de primària
- Alumnes de 5è de primària

Procés participatiu amb Infants del Parc del Molí dels Freres
Sant Vicenç dels Horts

1. CONTEXT I OBJECTIUS:

L'espai públic de les nostres ciutats és el principal escenari on té lloc la **vida col·lectiva** dels seus habitants. Les places i els carrers esdevenen, doncs, entorns dinàmics, en constant evolució i adaptació a nous requeriments, i és on es manifesten dia a dia, els diversos col·lectius que integren el teixit social de les ciutats.

En aquesta línia resulta imprescindible assolir una **comunicació fluida** entre els agents que hi participen, i generar i mantenir **espais de diàleg** on hi puguin participar totes les parts.

Són moltes les raons que fan necessària la **participació dels infants** en aquest processos, doncs esdevenen un element clau per entendre'n el correcte funcionament, i en conseqüència de la qualitat de l'espai públic.

Els nens i nenes són uns **ferents observadors de la ciutat**, ja que s'hi mouen sense pensar cap a on van, per on hi van o què faran després, deixant-se arrossegar sense cap més preocupació que percebre el seu entorn; **fan un ús intensiu i singular de l'espai públic**, i per tant ens **interessa recollir tant les seves demandes com les seves necessitats**. Són els principals representants del futur, però no volem deixar-los a la sala d'espera per ser adults, sinó considerar-los **també part del present**.

És per això que aquest projecte aposta per una **participació activa** dels infants en el procés de definició del parc del Molí dels Freres. El conjunt d'accions realitzades persegueixen tres objectius principals:

- Apoderar els nens i nenes, fent-los conscients del seu paper en la comunitat i del valor de les seves aportacions.
- Recollir idees i propostes dels infants, per tal d'enriquir el projecte del futur parc del Molí dels Freres.
- Augmentar l'abast de les convocatòries generals, arribant a les famílies dels nens i nenes que participin de les activitats.

Procés participatiu amb Infants del Parc del Molí dels Freres
Sant Vicenç dels Horts

2. METODOLOGIA

Per a la implicació dels infants del barri en la definició del futur parc del Molí dels Freres s'ha comptat amb la col·laboració dels nens i nenes de l'escola Sant Josep. A través de cinc tallers, dos amb els alumnes de 2n i tres amb els de 5è s'han recollit les propostes que es descriuen a continuació i que serviran per enriquir el discurs col·lectiu que es generi durant el procés participatiu dirigit a la resta de la ciutadania.

La dinàmica que s'ha fet servir en les activitats ha començat per fer una reflexió col·lectiva entorn del concepte d'espai públic i de parc, centrat en el del Molí dels Freres. Amb això es buscava fer entendre als infants la importància que tenen aquests espais per a la vida dels habitants de Sant Vicenç i tractar-ho, a nivell de disseny, entorn de quatre grans eixos:

VEGETACIÓ

S'han explicat diferents maneres d'incorporar la vegetació en els projectes, i s'han valorat els avantatges que suposa (medi ambient, ombra, colors...).

MOBILITAT URBÀ

S'han explicat diferents categories de mobiliari urbà que podem trobar en els nostres espais públics, i de quina manera són capaços de donar resposta a les necessitats dels seus usuaris.

ACTIVITATS

Hem parlat dels usos i activitats que poden tenir lloc a les nostres places, i hem valorat a quins usuaris van dirigits cadascun d'ells.

RELACIÓ AMB EL BARRI:

Hem parlat de la relació que té actualment el Molí dels Frares amb el barri, i hem valorat quines estratègies es poden fer servir per incrementar-la, i per a que esdevingui un punt de referència i de relació per als seus ciutadans/es.

La segona part del taller ha consistit en l'elaboració d'un molí de paper on cadascuna de les quatre aspes recollia les propostes individuals dels nens i nenes entorn a aquests quatre temes.

En tot moment, la predisposició tant dels alumnes com del professorat i equip directiu del centre ha estat molt bona, i l'activitat s'ha pogut realitzar satisfactoriament i se n'han extret una sèrie de resultats que es descriuen a continuació.

3. RESULTATS:

A partir dels tallers, s'han recollit una sèrie d'observacions generals que poden ser d'interès, més enllà del projecte d'urbanització per la millora del parc:

- Els nens i nenes reconeixen l'espai i l'edifici del Molí dels Frares. Hi ha anat a algun esdeveniment o actes públics.
- En general, no coneixen que l'edifici té un important interès històric i que la seva funció original era la de molí fariner.
- Mostren ganes d'assistir a l'acte públic, però transmeten la necessitat d'informar les famílies.

D'altra banda, s'han recollit una sèrie de propostes pel projecte del Parc del Molí dels Frares que exposem separatament per edats: 2n de primària (7-8 anys) i 5è (10-11 anys). Per cada un dels cursos en els quals s'han realitzat els tallers les propostes s'ordenen per les quatre temàtiques plantejades, representades a cada aspa del molí.

3.1. TALLERS A 2n

VEGETACIÓ

Les flors apareixen a la majoria de dibuixos dels infants de 2n, com a reclam de color a l'espai públic. Molts dels nens i nenes han apuntat que volen que el parc tingui arbres, alguns d'ells també han especificat que els prefereixen amb flor.

Un element que, sorprenentment, ha aparegut en molts casos ha estat el laberint; és alhora vegetació arbustiva, joc i element de configuració de l'espai. Una bona idea que els nens i nenes han transmès multitudinàriament.

Altres tipus de vegetació que desitgen de manera no tant generalitzada són les zones de "bosc" (amb arbres i sotabosc aparentment natural i desordenat), les pèrgoles, les basses (amb la vegetació que li és pròpia). També surt sovint la idea dels horts, dibuixos en els quals també hi apareix una persona cuidant-los, fet que és possible que reflecteixi les seves ganes de mantenir-ne un.

De manera puntual, es fixen en la topografia i dibuixen una sèrie de turons, donant volum al pla horitzontal.

MOBILITAT URBÀ

Els elements de mobiliari urbà imprescindibles, que dibuixen els nens i nenes, i que qualsevol projecte d'espai públic no pot obviar són: bancs, papereres i enllumenat. També apareix sovint la reivindicació de les fonts i una bona idea: col·locar hamaques.

ACTIVITATS

Pel que fa als jocs infantils, també molt presents a les demandes dels infants, els més repetits són els clàssics gronxadors i tobogans, però n'especifiquen alguns altres de manera força generalitzada: la "tirolina", elements de caseta, cabana o castells, el balanci, la ruleta (roda giratòria) i la xarranca.

En molts casos desitgen mobiliari per la pràctica esportiva, com cistelles de bàsquet, porteries de futbol, anelles, espalleres, taules de ping-pong, espais d'escalada (rocòdrom, cordes) i una zona d'skatepark.

D'altres elements força presents, i útils per d'altres col·lectius de la població, són les taules de picnic. Finalment, apuntar que en un cas apareix una idea interessant d'una gran figura (escultura, animal, pedra) on s'hi puguin enllair.

ACTIVITATS

Moltes de les activitats que apareixen, van relacionades amb elements de mobiliari urbà que han aparegut, sobretot en el cas de les activitats esportives (futbol, bàsquet, escalada). En aquest sentit, una de les activitats que agafa més protagonisme és el patinet, skate o patins; per tant caldria tenir-ho en compte en relació amb els paviments de circulació que prevegi el projecte del parc.

Com a activitats pròpies, també dibuixen repetidament la dansa i el saltar a corda. Les que se suposa que realitzen amb altres col·lectius ciutadans són, per exemple, passejar, fer actes públics i trobades de castellers.

RELACIÓ AMB EL BARRI

Aquest apartat ha costat de captar per part dels alumnes de 2n, potser massa petits per entendre el significat de relació amb el barri. Molts han dibuixat persones amb qui voldrien compartir el parc, majoritàriament la família; en aquest sentit, es fa evident que volen que sigui un parc integrador de diferents generacions. També hi ha una presència destacada d'animals domèstics.

D'altres han dibuixat edificis d'habitatges i hotels; no sabem si és casual, però l'entorn de l'espai del parc no disposa d'aquest tipus d'edificis que fan de l'espai públic un lloc agradable, actiu, controlat per la pròpia població. Segurament, l'ordenació de les edificacions que delimiten l'àmbit no està a les mans del projecte d'urbanització per la millora del parc del Molí dels Frares, però potser sí que cal considerar aquesta condició singular.

3.2. TALLERS A 5è

VEGETACIÓ

Gran part dels nens i nenes han demanat a través dels seus molins que la vegetació del Parc del Molí dels Frares tingui algun valor afegit i no es limiti, exclusivament, a estar-hi present.

Entre aquestes idees hi apareix en diverses ocasions l'ús del color a través de les flors i els arbustos o la voluntat que hi hagi gran varietat d'espècies, dimensions i formats. També es comenta la possibilitat de generar formes i recorreguts utilitzant elements vegetals. En aquest sentit torna a sortir, igual que en el cas dels alumnes de 2n, la proposta del laberint i s'apunta la possibilitat de generar algun tipus d'escultura vegetal.

En diverses ocasions també es valora positivament la plantació de vegetació per augmentar el grau de confort de l'espai, especialment si es planten espècies de fulla caduca, que proporcionen ombra a l'estiu i sol a l'hivern.

MOBILIARI URBÀ

Les propostes entorn el mobiliari urbà es centren principalment en els jocs infantils. En aquest sentit destaquen, més enllà dels típics gronxadors i tobogans, les tirolines i el rocódrom.

A banda d'això també es proposa en diverses ocasions nombrosos elements per a la pràctica de l'esport (taula de ping pong, porteries, cistella de bàsquet...).

Per últim també s'esmenten alguns elements que van més enllà de l'ús dels nens i nenes però que fan incrementar el confort a l'espai públic com les fonts o els bancs per descansar.

ACTIVITATS

Les activitats que agradaria poder fer al futur parc del Moli dels Freres estan, en molt casos, lligades al món de l'esport. A banda d'aquelles que ja han aparegut al capítol del mobiliari urbà, també apareixen amb força el patinatge o l'skate.

També en destaquen algunes activitats com el picnic, el descans amb hamaques o el pipi-can, que segurament acostumen a realitzar amb família.

Finalment, alguns dels nens i nenes proposen activitats que podrien formar part d'un projecte de dinamització del parc a càrrec de l'ajuntament. En aquest sentit hi trobem exemples com concursos de fang, tornejos de bitlles o un possible hort urbà que es podria gestionar, per exemple, conjuntament amb l'escola.

RELACIÓ AMB EL BARRI

En aquest apartat han sortit nombroses propostes que pretenen millorar la connectivitat i accessibilitat del futur parc amb el barri. Actualment està força aïllat i la percepció és que els queda força lluny. Moltes de les propostes imaginen un carril bici que uneixi l'escola amb el parc, d'altres parlen de gestionar el trànsit de cotxes per tal d'afavorir als vianants, i alguns fins i tot parlen de millorar les connexions amb transport públic.

Alguns dels infants han reflectit el valor patrimonial que el Moli podria tenir per el barri i proposen fer-hi visites guiades des de l'escola. Actualment, malgrat tots els coneixen, no sembla que hi tinguin molta relació, així que considerem que aquí hi hauria camp per recórrer.

Per últim, en molts dels dibuixos es reflecteix la necessitat que el futur parc sigui un punt de trobada per a gent diversa. Els nens i nenes són els protagonistes de moltes de les propostes, però també hi apareixen sovint els pares i mares o els treballadors de les indústries dels voltants.

ANNEX I.

Exemples d'alguns dels més de 100 molins realitzats pels nens i nenes de 2n i de 5è de l'escola Sant Josep.

Propostes taller obert

Sant Vicenç dels Horts

FITXA GRUPAL

Espai	Què necessita per a realitzar-se?	A qui beneficia?	A qui pot afectar negativament?	Ús temporal? / Podria estar a un altre lloc del municipi?
Totes les zones de passeig i dels carrers principals de la zona de l'edifici de la plaça de l'Escola i de la plaça de la Font.	Menys urbanització	A totes	A nadie	No Sí: a l'edifici de la plaça de la Font.
Una zona per a activitats culturals	Una zona més tranquil·la i amb més espai verd	A totes	A nadie	No, a diferència de la ubicació actual de l'edifici.
Una zona de passeig i de joguets per a nens		A totes	A nadie	No.

Sant Vicenç dels Horts

FITXA GRUPAL

Espai	Què necessita per a realitzar-se?	A qui beneficia?	A qui pot afectar negativament?	Ús temporal? / Podria estar a un altre lloc del municipi?

Sant Vicenç dels Horts

FITXA GRUPAL

Espai	Què necessita per a realitzar-se?	A qui beneficia?	A qui pot afectar negativament?	Ús temporal? / Podria estar a un altre lloc del municipi?
Plaça de Sant Vicenç	Aigua i vegetació	A totes	A nadie	No. Sí.

Sant Vicenç dels Horts

FITXA GRUPAL

Espai	Què necessita per a realitzar-se?	A qui beneficia?	A qui pot afectar negativament?	Ús temporal? / Podria estar a un altre lloc del municipi?

FITXA GRUPAL

Espai	Què necessita per a realitzar-se?	A qui beneficia?	A qui pot afectar negativament?	Ús temporal? / Podria estar a un altre lloc del municipi?

Handwritten notes in the table cells:

- Espai:** 100
- Què necessita per a realitzar-se?:** 100
- A qui beneficia?:** 100
- A qui pot afectar negativament?:** 100
- Ús temporal? / Podria estar a un altre lloc del municipi?:** 100

100 100 100 100 100

FITXA GRUPAL

Espai	Què necessita per a realitzar-se?	A qui beneficia?	A qui pot afectar negativament?	Ús temporal? / Podria estar a un altre lloc del municipi?

Handwritten notes in the table cells:

- Espai:** 100
- Què necessita per a realitzar-se?:** 100
- A qui beneficia?:** 100
- A qui pot afectar negativament?:** 100
- Ús temporal? / Podria estar a un altre lloc del municipi?:** 100

100 100 100 100 100

FITXA GRUPAL

Espai	Què necessita per a realitzar-se?	A qui beneficia?	A qui pot afectar negativament?	Us temporal? / Podria estar a un altre lloc del municipi?
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				
16				
17				
18				
19				
20				
21				
22				
23				
24				
25				
26				
27				
28				
29				
30				
31				
32				
33				
34				
35				
36				
37				
38				
39				
40				
41				
42				
43				
44				
45				
46				
47				
48				
49				
50				
51				
52				
53				
54				
55				
56				
57				
58				
59				
60				
61				
62				
63				
64				
65				
66				
67				
68				
69				
70				
71				
72				
73				
74				
75				
76				
77				
78				
79				
80				
81				
82				
83				
84				
85				
86				
87				
88				
89				
90				
91				
92				
93				
94				
95				
96				
97				
98				
99				
100				

FITXA GRUPAL

Espai	Què necessita per a realitzar-se?	A qui beneficia?	A qui pot afectar negativament?	Us temporal? / Podria estar a un altre lloc del municipi?
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				
16				
17				
18				
19				
20				
21				
22				
23				
24				
25				
26				
27				
28				
29				
30				
31				
32				
33				
34				
35				
36				
37				
38				
39				
40				
41				
42				
43				
44				
45				
46				
47				
48				
49				
50				
51				
52				
53				
54				
55				
56				
57				
58				
59				
60				
61				
62				
63				
64				
65				
66				
67				
68				
69				
70				
71				
72				
73				
74				
75				
76				
77				
78				
79				
80				
81				
82				
83				
84				
85				
86				
87				
88				
89				
90				
91				
92				
93				
94				
95				
96				
97				
98				
99				
100				

Annex fotogràfic

